

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ОРГАН НАРОДНО-ЛИБЕРАЛНЕ СТРАНКЕ.

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
 ЗА ГОДИНУ 24 ДИНА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНА.
 ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ НА БУЛГАРСКОМ ПОЛУОСТРВУ:
 ЗА ГОДИНУ 30 ФРАКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА АУСТРО-УГАРСКУ:
 ЗА ГОДИНУ 15 ФР. У ВАШ. НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
 ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ДРЖАВЕ:
 ЗА ГОДИНУ 36 ФРАН., НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАВАКУ
 УРЕДИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЉИ Г. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
 ОБЈАВЉЕЊЕ НЕМАЈ.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 12 ДИНА ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ДИНА
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНА ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а приплата администрацији
 «СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ»
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

БЕОГРАД 30. октобра.

Један део наше јавне штампе показује у овом тренутку доста смутан и жалостан приказ. Између органа радикалне и „виделовачке“ странке отворено се крвава бој; обадве стране извукле су на позицију топове од највећег калибра. Борба ова није за гледаоце нимало занимљива; њу мора сажаљевати сваки патриота српски. Но она нас опет неби могла изазвати да узмемо реч, кад не би и овамо у наш стан за лутао по какав криви метак, који ми морамо да вратимо тамо од куда је и дошао.

Ми се нећемо освртати на „загушљиви ваздух намесничтва“ који се привиђа борци „виделовом“ и победиоцу у „битци на Дорћолу“. Знали бисмо много што шта причати из једног времена, кад се он у „намесничком ваздуху“ савијао до прне земље, кад је метнуо првену качквету и ишао да секретарише полицији намесничкој; могли бисмо упоредити намеснички ваздух са оним ваздухом, у коме је могао да избије на површину политичну виделов писца, кога нико не сматра за озбиљна, који свуда изазива у озбиљним круговима само подсмех и презирање; са ваздухом, у коме је могао не само да никне но и да се завила „Рајник“ Митка Ценића без брига за будућност само ако може да послужи садашњости, ра тројавајући странке. На све то ми се нећемо освртати, али ћемо се зауставити код оних виделових речи, где оно тврди, да је уверено „да ни један интелигентан Србин није могао бити умешан у тополску побуну“. Да, ни један од оних „интелигентних“ Срба, на које оно нишпани, није се ни нашао на Становљанском пољу онда, кад су куршуми звиждали, и кад је покорност народној застави отказана; али је онда на томе пољу никло семе, које су ти „интелигентни“ Срби раније посејали. Ми жалимо што влада од 1877. године није предала јавности акта тополске побуне. По свој прилици ова је желела да избегне дискредитовање земље на страни и деморализујући утицај, који би акта тог саблажњивог процеса произвела у земљи да су публикована била. Влада је радила у интересу земље и у интересу морала, као што се ради и у најобразованијим земљама кад се имају да претресају и суде злочини саблажњиве природе. И данас, кад би се та акта предала јавности, (а то бисмо ми заиста желили), видело би се довољно и јасно,

ко је посејао оно семе, које је никло на Становљанском пољу и у Тополи; видело би се, колико то стоји да ни један „интелигентан“ Србин није тамо могао бити умешан. Онда би се могло оценити колико је било мудро и политично што је влада од 19. октобра 1880 год. — од помиловања оних бунтовника правила политички капитал. Ми смо за цело далеко од тога да замерамо делима милости и праштања. Али све има своје време. Делима владалачке прерогативе треба одржати и карактер владалачке иницијативе, а не првих дана какве нове владавине предузимати нешто, што би елементи нереда могли долазити у искушење да тумаче у своју корист: да сами себе варају, да је довољна само промена владе, на да се они опросте оне казне, коју за своје велике злочине издржавају.

Но нека би то бар била лекција свима странкама за будућност да у своје партијске рачуне не увлаче дела опасна по мир и правилни развитак земаљски.

Пошто данас није нико други у питању, но муж оне опаке жене, која је 11. овог месеца подигла своју пакосну руку на мир и срећу Србије, то ћемо се ми мало зауставити овде, да у кратким цртама покажемо какав је био овај „интелигентни“ зликовац.

1864 године видимо Јеврема Марковића, где се у редовима пољских устаника бори противу православно Русије, вековне пријатељице и заштитнице српске; он се тамо бори не за какве идејале, но да своје учешће у борби заврши тиме, што је касу војничку дочепао и са њом са устаничког земљишта побегао. У Србији се о томе хајдучком делу није ништа знало, па се није ни чудити, што је, по повратку своме, могао бити примљен у српску војену службу. Ту је он одмах показао своју дивљу и сурову нарав дозастављајући 1867 године војнике добровољачке легије, а кад је са тога положаја отерао, он се бацио у свакојаке заверевичке покушаје. Лакомот за новцем била му је главна побуда у свима покушајима. Он тражи новаца од претендента; он саставља план како да узме власт у своје руке. „Треба, вели, примити рат колико да се унутрашња борба пренесе на војено поље, а кад ту узмемо власт у своје руке, онда ћемо видети требали ратовати или не“. За тим црта цео поступак, који се извршио на Становљанском пољу и

у Тополи. Но то није све. Јеврем се заверава да ће свуда па и у „самој цркви“ извршити оно, што је његова опака жена покушала да изврши 11. октобра — где? у цркви!

Ето ко је посејао семе Топољско, ко је задахнуо паклену мисао од 11. октобра! Какву је, и је ли какву политичку веру исповедао Јеврем, то ми не бисмо знали казати, али знамо да је последњих година пред своју смрт имао свој прет у свима мутњама и заверама. Био је рђав и покварен човек; био је грабљива животиња. Кад је у другом рату ушао у Белу Паланку, одмах је обележио неке воденице, које и зими мељу, као своје, и то, говорио је, „по праву завагине“. Доваш у Пирот, он је својом руком убијао војнике, који су се усудили да узму по који дроњак, те да се од тадашњег жестоког мраза законе, а сам је неколико кола пљачке ватоварио и својој жени у Јагодину испратио. И данас се могу наћи у архиви суда јагодинског писма, која он пише својој сатанској жени и јавља јој, шта је у пљачкао, додајући изриком: „ми смо своју будућност осигурали“. И кад та жена прима та писма без сваке замерке и прихвата пљачку, може ли се мислити, да је она била само једна усијана глава, а не грабљива звер, на коју је муж пренео своју дивљу и неваљалу природу?

Но најгрозније дело, које је Јеврем за време другог рата извршио, било је оно мучење, коме је он подвргао неке богате Јевреје нишке. Незадовољан што није код њих нашао онолико блага, колико му је његов шаптач нишки пришаптавао, он је ове Јевреје у подрум затварао и церићима тучао. Десет глава да је овај зликовац имао, он би их до сада свих десет изгубио. И то би му се још и на бојном пољу било догодило, да га међутим побуњеници тополски нису проказали и за собом повукли.

То је слика само једног од оних „интелигентних“ Срба, о којима „Видело“ говори. Знали бисмо ми поштогод и о другим испричати, кад не бисмо мислили, да је и ово довољно, те да сваки може увидети како је побуна Тополска много озбиљнија била но што су је неки у своме заносу представљали. Доста је што се две године тим грешним путем ишло. Мир и срећа земље забрањују, да се тако велики греси смеју узимати у одбрану као оружје партијске борбе. Будимо бар од сада смотренији, а поље је широко, на

коме се можемо утркивати да својој земљи корисни будемо.

Маџарска штампа о министарској кризи у Србији.

Маџарски лист „Budapesti Hirlap“, доноси један врло занимљив уводни чланак. То је онај лист што се у новије доба тако живо заузима за присвојење, анексију Босне и Херцеговине Аустро-Угарској, овај иети што је змуче послао једног свог уредника у Београд ради проучавања прилика у Србији, те се овај разговарао са првацима политичких странака наших, особито са гг. Ристићем и Пироћанцем и о тим разговорима послао своје листу опширан извештај, који је у оно време обратио на се пажњу јевропске штампе.

Овај чланак је написан на први глас о министарској кризи у Србији и гласи у главном овако:

„Док је београдско заступство наше монархије могло држати Пироћанца, докле је он управљао малом суседном земљом; ал чим је огорчење, незадовољство и одушевљење за велику политичку мисао до тог степена дошло, да су ти чиниоци кадри да изривају на да и уопште спољни утицај, влада Пироћанчева и Гарашанинова мора престати живети, те по законима политичког развитака, опет мора Ристић изаћи на врх, јер он представља политичку мисао у Србији, шта више, у том врло даровитом и одлично образованом државнику оличене су жеље (аспирације) српског народа.

„Јер будимо праведни. Србија је наша противница и противник нам је сваки, који би, ослањајући се на Русију и приклањајући се садашњим словенским политичким идејама, хтео Србију учинити великом и јаком. Ми желимо — сасвим искрено — да Срби буду срећни, задовољни, богати и образовани, ал' било би политичко првотворство (хипокритизам) кад би назвали да би волели Србију видети велику и јаку. Истина је то, да нама треба Србија слаба, ал' образована, — а тај програм даје нам Пироћанац. Зато је он нама добар; зато смо ми вазда казивали: треба поддржавати Пироћанца докле се год може. Пироћанац се већ био упутно да створи у земљи јевропско стање и да уведе јевропске установе. Трудно се да реформише управу, судове, просвету, био је хтео да уреди земаљске финансије и да постави основе привредног развитака, вредан, али мали човек, без великих мисли. Дobar чиновник, ал' никакав државник.

„У јевропској штампи, особито у оних листовима, што примлају свој правац од нашег спољног министарства, уобичајило се говорити о Србији и о Србима са ванредним презривом и омаловажењем. Ал' то је велика обмана; јер у Србији има велика политичка мисао: уједињење јужних Словена, и у њој се слажу све политичке тежње; а така народ презирати, који је кадар таку мисао разумети и за њу се одушевити, то је највећа будалаштина, која ће се јамачно жестоко осветити. Сва умовања, све тежње српских политичара стижу се, као у огњеној

шту, у уједињењу јужнословенском, те, и ако познају тешкоће, што сметају позитивна тога смера, зато ипак знају и осећају, да срба Срба и јужних Словена зависи од остварења те мисли.

И ето у таким приликама стоје један према другом така два човека као што је Пироћанац и Ристић. Један бирократа, чиновник, што му највеће дело може бити какав добар или рђав законски предлог; — поштен човек — у обичним приликама. А други је био целог свог живота барјактар народне мисли, за њу радио, трудно се непрестано, неуморно; није познавао сметње ни тешкоће, кад се тога тицало, да се унапред остварење народне мисли. Лукав, преспеден, оштроуман, многоискусан политичар, — српски Канур.

„Сасвим је природно, да народ Пироћанца ни пода шта не узима, а у Ристићу слави идејал своје државне величине! Пироћанца држи и управља гроф Кевенхилер; уз Ристића стоји Србија, а пред њим се светли звезда преходница народне мисли.

Нећемо да ударамо у велико звоно, ал' грех би био преутати, да би стање на Балканском полуострву постало врло опасно и кригично у оном тренутку, кад Ристић буде наименован за министра-председника. Не за то што би ми у тој промени видели победу Русије, Ристићу није ништа противније, него да Србију, по примеру Бугарске, претури у руску баштину. Врло се варају који у то верују. Ристић хоће велику, јаку, силну, но више свега самосталну и независну Србију, која би стала на чело јужно-словенске заједнице и полагано у себе претоглила све српске земље и покрајине. То је српска народна мисао. Те како само Русија може помоћи да се та мисао оствари, зато сваки борца за ту мисао мора да се придружи Русији. Па баш долазак Ристића на власт то би значао, да је Београд опет савезник Русије, ал' никако то, да је слава Русије“.

Толико мађарски новинар, у кога се нико не може посумњати да је искрен противник „српске народне мисли“, али нити лично мрзи г. Ристића, нити је заљубљен у лепо лице г. Пироћанца.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Као што смо у прошлоте броју нашег листа навести, истакнуто је у Аустро-Угарској босанско питање на дневни ред. Томе је много допринео опширан и као што на први поглед изгледа доста објективан извештај аустро-угарског заједничког министра финансије, Калаја, што га је поднео у једној од после-

дњих седница угарске делегације. Калаја који је недавно обišао Босну и Херцеговину оснива у главном свој извештај на личноме искуству и долази до резултата, да су две околности утицале на последњу побуну у Босни и Херцеговини: спољна агитација и рђава администрација. Односно спољне агитације терети Калаја највише Црну Гору као легло устаника, која непрекидно одржава везу са народом у окупираним провинцијама.

Но док се у угарској делегацији начелно приутовљавала решење босанско-херцеговачког питања, не стоји скрштених руку ни други главни чинилац — народ у Босни и Херцеговини. Последњих дана доносили су неки аустро-угарски листови јако заплетене, но у толико већој мери узнемирујуће вести из Сарајева, по којима као да у Босни све више влада, по мир и поредак. Кад смо прочитали те денеше, које је између осталих листових и „Пестер Лојд“ донео, ми смо и нехотице помислили на ванредно, опсадно стање. И доиста кад аустријски листови јављају да је гарнизон Сарајевски у перманентној приправности, да јака војена одељења крстаре по неким крајевима вароши, да још јача одељења непрекидно крстаре у околини Сарајева; кад даље јављају, да су неки официри, који су снимали околину Сарајева, мучки убијени, па се и имена тих официра износе; кад се најзад признаје да је то непрестано крстарење појидних војених одељења прека потреба, да се заштите — земаљске власти од устаника, онда је извесно да устанак или још није са свим угушен, или, што би још горе било по Аустро-Угарску, да је ново букнуо.

Ваља знати, да по званичним извештајима аустро-угарског заједничког министра војног леже у Босни и Херцеговини преко 50.000 војника свију родова оружја и знатан број батерија. Па кад та релативно силна војска није у стању да одржава у земљи мир и поредак, онда је очевидно да је на-

роду босанском и херцеговачком јако омрзнута аустро-угарска управа. То је, до душе, и сам Калаја признао делегацијама и ако је одмах додао, да би неке ванредне мере на црногорској граници и боља, праведнија администрација могла поправити и изменити то мишљење у тамошњем народу. Но кад све околности очито казују да је Босна и Херцеговина незадовољна са аустро-угарском управом, па то и сам врховни управник Босне признаје; кад ни 50000 војника нису кадри да стану на пут а да то незадовољство не избија на површину, — онда Аустро-Угарска фактично стоји пред алтернативом: или да Босну и Херцеговину напусти, или да још већом војском притисне кукавну рају, — па куд цукло, да цукло.

Шта ће Аустро-Угарска чинити то је њена ствар; у осталом, ако дође до тога да се последњег средства лати, можемо у напред знати колико је сати куцнуло.

ДОПИСИ

Москва 16. Октобра.

По тихој и смерној радњи српског подвора у Москви могао би површни посматраца држати, да је та радња без већег значаја и да се она своди само на црквено служење. Али није тако. Сваки који мало дубље посматра ствар увидеће, да је српски подвор у Москви од како је у њему млади, али вредни игуман Теофило, од не малог значаја за нас. Сада српски подвор у Москви представља истиниту везу међу нама и браћом нашим Русима. А да је заиста потребно да такону племениту улогу врши српски подвор у Москви нема сумње.

Од како је г. Теофило дошао у Москву, он је својом речитошћу у цркви и ван цркве браћи нашој Русима расветлио и објаснио садашње стање наше, а поглавито положај наше цркве. Живи саобраћај и обавештење много доприне међусобном познавању и зближењу. Млади игуман Теофило својим лепим душевним особинама, и својим узоритим понашањем као свештено лице придобио је љубав и поштовање код браће наше Руса. Давас је сваке недеље и празника црква српског подвора пуна народа. А сем тога сваки тражи познанства и пријатељства тога младог и ваљаног Србина.

Ми немамо испренијих пријатеља од наше рођене браће Руса. Они нама заиста добра желе и мисле. И такве свете везе између нас и браће Руса треба да се негују и подржавају. И ко би у данашње време могао ту лепу улогу вршити, да није српског подвора и у њему ваљаног игумана Теофила, који је кроз пронајнут светим позивом и жарким родољубљем. И тако као што горе споменућу, наш је подвор у Москви нама од велике користи.

Глас о покушајом атентату на живог српског Краља, јако је потресао духове овде па и целој Русији. Сви осуђују тај грозни појав и благодаре Богу што је снашен живот Краљу српском, и што су отклоњене беде и опасности од Србије. На благодарену које је чинио у српском подвору поводом тог грозног случаја била је црква српског подвора дупке пуна. Ту су се видели најодличнији чланови Московског грађанства, Беседа г. Теофилова произвела је врло леп утицај. Руси су се толико мољали Богу да он свемоћном својом десницом одклони сваку беду и напад од Србије, српског народа и његовог Господара - Краља. Сви руски народ искрено жели, да се над Србијом и опет разведри, те да на небу српског живота сијне сунце, које му осветљава његов прави историјски пут.

По целој Русији на свима главнијим местима дигуће се леши споменици по којим Цару ослободиоцу. У Москви и у Петрограду ти ће споменици бити сјајни и величанствени, онакви какове је заслужио велики покојник-мученик.

Познати беседник руске цркве викариј епископ Амвросије оставља Москву и иде на своје ново одређење, за архиепископа Харковског и Ахтирског. Сва Москва испратила је овог свога љубимца, узор свештеника и патриота, најдигније. Но он је својим ваљаним радом то и заслужио. Преосвештени Амвросије познат је као ватрени пријатељ источних Словена и српског народа. Њему је судбина те браће руског народа дежала на срцу и он се свагда и у свакој прилици за њих топло заузимао. Па и сада у свом већем положају неће он за њих заборавити. Ми му са наше стране желимо дуг живот и свако добро у његовом новом положају.

Гласови који стижу из Босне и Херцеговине о жалосном стању народа српског, од како му се наметнуше нови господари, адуумфари, јако узнемирују руски народ. Свака туга и невоља њихова валала одзива у Русији. И руски народ вољан је да сваког тренука принесе и опет големим жртвама, само да се браћа његова ослободу и дођу до своје самосталности. Право има српски народ што једино упира своје погледе и наде на Русију. Отуда ће му за цело и сијнути

ЛИСТАК

СА ГЛАВНОГ ЛИБЕРАЛНОГ СКУПА

ВЕЧЕРА

У календару је забележен осамнаести октобар 1882 године; — осми час је давно избио.

У сјајно осветљеној дворани „Златног крста“, око два реда укусно постављених столова на „покој“, један уза зидове а други ближе средини дворане, поседали врсни и честити гости из престолнице и из унутрашњости Србије. Искупили су се на томе месту, да после дводневног рада заједнички, као што долажује пријатељима, проведу вече.

..... Гозба је српски обичај од старине. Њено значење добијало је све већу важност, што су више српски синови бивали притискивани, гоњени. Кад је нестало свих услова за слободно састајање и братско дружење у народу нашем, кад су нас крштени и некрштени душмани све јаче стемњавали тешким оковима ropства, онда Србину још

једино беше преостало породички живот, онда му још једино оста неоскрвљен дом и огњиште, око кога су се од времена на време испуљали сродници, пријатељи и познаници.....

Лепа је српска гозба. Но колико је деша, дивнија, узвишенија, управо колико свечанија онда, кад се Србин весели у својој рођеној земљи, слободној и независној, у којој је свака грудва попрекана српском крвљу, у којој је свака стопа земље извојевана и прекупо наплаћена хиљадама живота српских, који су се кроз дуга столећа гасили и угасили на крвавим бојиштима за слободу и независност народну. —

Но ово данас није само гозба једом и пићем; ово није само провод забава, весеље, — ту су на окупу први, чувени, одиста историјски мужеви, каквима се свака земља може поносити; мужеви, какве сваки народ, који је свестан о свом позиву и положају, уважава, цени, поштује и љуби. На такој гозби, гозба је споредна. Ту парује и влада жива реч, говор, јер они, који ће вечерас да се чују, не говоре никад у ветар, не пију у здравље Петру или Павлу само да се пије. — они

говоре да се чује озбиљна реч у озбиљним временима, да поуче, посаветују, објашњавају и убеђују. Ту има мужева, који су својим радом и делима ударили печат и самоме добу, у коме живе; па кад они долазе међу браћу и пријатеље, да заједнички проведу неколико безбрижних часова, онда се и у тој безбрижности чува тип озбиљности, јер је, мање више, сваки под притиском чаробног круга, у кој је, следејући срцу и осећајима својим, својевољно ушао.

..... Не разбирај, дакле, читаоче, за разне ђаконије, што се носе и односе са постављених столова, тиме те не ћемо морити, јер је то посао других. Кома је само до тога, кога у данашњим тешким данима још и те ситнице занимају, тај нек тражи друга друштва, друге људе, друга места. Ми ти са свим друго приказујемо, ми ћемо о са свим другом да ти говоримо.

Ако си икада, Србине брате, био жељан да видиш један део цете Србије на окупу, да видиш представнике једне од најстаријих начелних политичких партија у земљи, Стравне која је вагда била досле-

дна и верна својим начелима; — ако су ти мили државници и представници народно-либералне партије, који су годинама управљали судбом ове земље, који су у најосуднијим часовима окружавали потомка Милошевог, кад се под његовом заставом проширила Србија и ступила у ред слободних, независних држава Јевропских, — ако си жељан људи, челичних, карактерних и заслужних за ову земљу, људи из народа и у народу, који живе у средини његовој, који деле и добро и зло, срећу и несрећу с нама, — ако си жељан да видиш цвет Србије на окупу а ти поћи с нама. Либерална странка не затвара никома врата, у чијим грудима бије српско срце. И тебе ће пријмити, ако искрено мислиш. Њој је само онај мрзак, који би за часак да се претвори у каменицу, те да другим тајним путевима, не зван и не очекиван, као оно лупеж кад се пришуња да убије и покраде, кроз прозор упада у сред гозбе мирних српских грађана.

Вечера је у велико отпочела. Гости се пријатно забављају. Њих је много на броју, преко 250 које

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

сунце, отуда доћи спас. Стање које је сада на истоку не могу Руси дуго трпети, они ће гледати да се оно поправи и да се врати како би православни Словени били са њиме задовољни и срећни. А сваки Рус зна да та срећа и задовољство лежи само у потпуној самосталности и слободи тих народа. Надајмо се да није далеко то срећно за нас време.

Ужице, 16 октобра 1882 г.

(Свршетак)

Управ такова се чуда стварају да поштени и скромни народ Језа вата, а докле ће ово трајати незнам, него држим, да ће им бити ово пред Главу. Браловић просто на сав свет мрзи и сваког оће да апси а већ су апсане пуне и то је лака ствар: два пандура и који апсени сведок, на готова посла.

Овомад Браловић позива писара г. Јоксима Мићића чак из Иванице огде на одговор по достави Перише Савића главног фалсификатора, као санџи да је г. Мићић наговарао Перишу да каже, да је од ови народни пара дао и Браловићу известну суму. Браловић би хтео да тим начином пере чисте руке, на сам тражи себи задовољење. Али како чујем млади г. Мићић као правник, лично му је одговорио, и при том тражио заштите код Гарашанина. Каку ће је добити то је лако погодити, кад се већ закони газе.

Пита бете ме за Богићевића одкуда је он овамо, кад се зна, да је он капетан крушевачки. Сад ћу вам то објаснити. Оште је познато у нашем народу, јер нас историја учи, да је стари Гарашанин са Вучићем гонио старог Мићића као одвећ одана дому Обреновића, а при том добра тако званог у овом крају „Сердара“. Па сад и овај млађи идевши унука Мићићева, да није у његовој партији, одреди му комисију, у договору са својим Браловићем, и ако га нико, ама баш нико, од народа не тужи и у ту комисију посла свог љубимца Богићевића. Кад му не могуће наћи друге кривце, стварају му неку кривичу и у томе, што је, неимајући прангије о прогласу Краљевине Српске и Обреновића IV за Краља I, вртио камење и пуцао као Србин и српски син.

Ненадајући се праведном и непристрасном исљеђењу од човека, као што је Богићевић, Мићић је одма изјавио да Богићевић, према закону, не може бити његов изследник зато, што је са њим у великој омрази и приведе за то сведоштво, али све то не поможе.

То само даде повода многим широким депешама, и као резултат свега тога види смо да Богићевић, без обзира на закон, без обзира на човечност, сам изрече решење, да је Мићићева тужба о изкључењу неумесна.

Кад је почетак овако против закона и управ на силу, што данас и јесте девица и задатак „пречишћења“ полицији, онда је лако разумети, шта је тај Богићевић даље радио, а све у договору са Браловићем и Гарашанином.

Грозно је и чути, а још грозније споменути његов поступак. Он, у место непристрасности, са Браловићем шиље пандуре, те свуде наговарају, да им шта кажу против капетана Мићића, и при самом испиту људе нагони да кажу оно што њему годи, прети им ансом, гвожђем и које чим, зашто су већ прибрали доказе неки грађани, а и фамилија г. Мићића. Но поред све те вјурме Богићевићеве, ми се надамо тврдо, да ће судови земаљски, у које још веру полагамо, радњу ову као одвећ незакониту повинити, тим пре, што Богићевић, ако закона у земљи буде, не може остати као законити изследник.

Осим ове само површно наведене незаконите радње, незаконите комисије против г. Мићића имала би се написати читав историја напредњачких чуда и покора у овом крају. Но ми ћемо се за сада од тога уздржати, јер се бојимо да и са овим што рекосмо, ни смо постали читаоцима досадни. Само ћемо узгред напоменути да су г. Мићићу обили астал тражећи неке президијале и писма.

Као куриозум јавићемо још и то, да је Браловић узимао Мићића на одговор и зато, што су двојица златибораца, идући за коњима и носећи катран, између себе говорили, да је ово сад нека беда на народ под овим „напредњацима“, и да нема ништа, без Ристића, додавајући: „тако је ја, јер он није „напредњак“, што много обећава а мало врши, већ је он „Либерал“, па своју реч држи поштено у свајему.

Оволико за сад из овог нашег краја; а други пут јавићемо и што више.

M.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

После подне у среду гледао је Краљ на врачарском пољу смотру над војском гарнизона београдског. На смотри показала се војска одлично. Краљ је том приликом благодарно официрима и војницима на равнском раду.

— Овдашња „Задруга за међусобно помагање и штедњу“ отпочела је срећно свој рад с почетком овога месеца. Стан јој је у кући г. Стојана Вељковића, спрочу кафане „код Руског Цара“. Писарница је отворена: недељом, понедељником, средом и петком пре подне.

Има свега 4000 удеоница (првога „кола“), по по динара недељом. Уписано је преко 300 удеоначара а извађено је удеонач. књижица до сад за 2300 удеоначара.

из Алексинца; — па онда из Лепнице, Параћина, Гроцке, Кладова, Куршумлије, Краљева, Лесковца, Обреновца, Паланке, Војника, Вршнице, Врхохода, Рањна, Азање, В. Креше, Селевца, Свилајца, Петке, Лапова, Лопатње и т. д. и т. д. Из нове Србије није скоро ни један срез остао, а да није послао своје изасланике.

У 9^{1/2} часова поустајаше гости. — Г. Јов. Ристић с другом чашом у руци пије здравцу Краљу Србије, Његовом Величанству Милану I.

Он изјављује, да је Скуп либералне странке на својим састанцима већ имао прилике да у два маха изрази своја осећања лојалности и оданости према владалачком дому Обреновића, а да сад може само додати и изразе захвалности на милостивом пријему којим је Краљ удостојио Скуп и том приликом благоволео издати народно-либералној странци благонаклопу сведоштво као странци реда, патриотизма и оданости. Ова милостива оцена у толико је више могла обвезати странку, што није давно било оно време, кад су се чланови наше странке не без неког ризика могли називати својим

Има још око 250 уписаних удеоначара да изваде књижице. Тада ће број удеоначара прећи 3000. Остатак ће се лако расплатити. У том случају недељна уплата износиће 2000 динара или 4000 полутака.

Господу удеоначаре, који нису извадили својих књижица, опомињемо да то учине што пре, јер ће им доцније тешко пасти да плаћају повећу суму улога на један пут, а поред тога још и глобу због задоцнења.

Осим тога, око 20 уложника дали су свој новац овом заводу, по 7 на сто, на приклад.

Сав тај новац, више од 10,000 динара, издан је (по 10 на сто) на добит. Управа одбор имао је више цензорских седница у којима је примљено више мишљења на еконт и одмах исплаћено.

То показује да овај завод има будућности. А и како не ће имати, кад се при установљавању његово изабело све што би му безбедно могло довести у сумбу. Чланом 16 основних правила забрањено је Управи свака спекулација; Управа се својевољно одлучила, да њени чланови не ће ступати ни у какву меничну обвезу код завода; камата је умерена; на цензуру се зову сви чланови (15), а долази свагда повећи број, који добро отварају очи, коме поверавају новац; чланови су ови поштовања достојни људи, већином имућни, а одговарају сви солидарно (члан 26 основних правила); на посетку, ванредну скупштину удеоначарску може сазвати не само Управа и надзорни Одбор, него и 1/10 чланова задругиних. Сва та јемства у скупу обезбеђују задругу обстанак и напредак.

Овака установа за штедњу и зајам врло је корисна за различне чиновнике омање трговце, занатлије, слагаче, млекаре, воћаре, послужитеље и т. д., па и за саме сељаци. Ко улађује недељом на пр. по 1 динар, заштедиће за 5 година 260 динара и камату на то. Ко има заштеђенога новца, а боји се да га држи код своје куће, нека га повери овоме заводу на приклад. Судови би могли масене новце и код ове задруге давати под интерес. Народно Позориште могло би своју субвенцију и своју уштеђевину у зимским плодним месецима давати овом заводу под камату, да би у бесплодним летним месецима имало где да вађе зајма.

Ми ову установу, која се свуда, и у нашем народу и на страни, показала као добротворна и спасоносна, препоручујемо најтоплије пажњи својих читалаца.

— Г. Живоина Величковића, који је пре неки дан положио адвокатски испит, поставио је министар правде, за јавног правозаступника за округ црноочки. Заштита правде и закона у том крају добија са г. Живоином снагу, која ће довести обилате користи у том погледу. Ми

желимо младом правозаступнику срећан и светога рад на том узвишеном пољу одбране правде и закона.

— Мата Аранђеловић трговац из Јагодине, притворен је по делу атентата на Краља, у град београдски са осталим притвореницима.

— Петар Илијћ телеграфиста нишке штације отпуштен је из државне службе.

— Дознајемо да је аустријски посланик у Србији Кевенхилер отпутовао у Беч. Сигурно је то путовање по споразуму са својим „вернима“.

ДНЕВНИК

Страни.

(Француски Пољоци.) у округу вијанском у Француској нађен је пре кратког времена стари римски град. Раденици, копајући земљу најпоше на циментован зид, те одма известиле инжењере, који се с археолозима упутише на то место. Откриће се показа као врло важно. До сад нађено је на седам хектара земље: храм, позориште са стубовима и 90 метара широким позоришном, бања са добро сачуваним кадима, канали, подови, куће, ханови и читаве улице. У многим домовима налази се многобројно посуђе од иловаче, камена и гвожђа.

(Колико вреди генерал Скобелев.) Храбри генерал Скобелев заште је време последњег руско-турског рата од главног војеног стана пет хиљада војника. Он се позивао на то, што је у војеном распореду стајало, да број његове војске чини петнаест хиљада војника. Командујући велики кнез одговори на Скобелевљево потраживање овим писмом: „У овај мах не могу даће захтеване помоћи. Али број ваше војске и ипак је у своје реду; јер ми рачунамо, да ви сами вредите пет хиљада војника, а пет и десет чине управо петнаест хиљада“.

Због селидбе изићиће први идући број нашег листа у четвртак.

ПОРУКЕ И ОТПОРУКЕ.

Шабац. Г. Гашићу и П. Стев. Послати 176 динара предплате, примиласмо. Хвала вам, и братско поздравље.

Смедерво. Окр. Команди Послатих 6 динара предплате, примиласмо.

Пирот. Овоме кога се тиче. Послатих 264. а не 262. динара преко г. П. С. примиласмо. Особита вам хвала на заузимању, и братско поздравље.

именом Либералом, и ако не можда у оноликој мери у Београду, где смо се ми више гарантовани осећали, а оно свакојак унутрашњости, где сваки капетан није могао разумети легалне и мирољубиве тежње либералне странке. Реч Краљева учинила је сада крај свакоме неспоразуму. Поред оданости ми смо сада на томе и дубоко захвални. Благодаримо Му. Пијемо му у здравље и кличемо: да *Живи Краљ Милан*.

Чаше се изпризнаше до два, а из стотине груди разлеже громовито „*Живео Краљ*“. Гости отпеваше на ногама „многаја лета“ и хмну крајеву.

После подуже отпочивке устаје г. А. Васиљевић, председник управе „Дружине за потпомагање Српске Књижевности.“ Он наздравља либералној странци, као странци реда, законитости и правилног развика, и истиче главне и основне врлине те странке: *поштење и патриотизам*, које поглавито и дају животну снагу овој странци и чвршће одржавају у заједници чланове њене, но ма каква писана правита. Он жели и уверен је, да ће те грађанске врлине, поштење и патри-

тизам, увек красити народну либералну странку, и у том уверењу напуња здравцу странци препоручујући члановима њеним и одсада као и досада негу тих грађанских врлина.

Гости се одушевљено одзивају наздрављачу; „многаја лета“ ори се по дворани.

Веселе је у пуном јеку. Срца се разиграла, а жива реч почиње да све оживљава. Здравце иду за здравцима и све налазе на једнодушан одзив. Г. Вл. Јовановић у подужој здравци разлаже потребу потпуније организације народно либералне странке и изјављује жељу и наду да се то што скорије изврши. *Вуја Васић* пије у здравље правцима либералне странке у лицу г. Јов. Ристића. *Дим. Матић* наздравља словенској заједници. *Машкић* из Неготина напија у здравље српској војсци у лицу њеног првог генерала, *Јов. Велимарковића*. *Груја Гаваиловић* из Г. Милановца наздравља представницима странке желећи сложан рад у корист земље и престола. *Генерал Велимарковић*, одговарајући на здравцу, рече, да је српски народ српска војска, или, српска војска то

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ПОЗИВ

На претплату на књигу

ПРЕДАВАЊА О НОВИМ МЕРАМА.

Из расписа г. министра финансије од 1 септембра 1882 год. у коме он налаже: „Да сви они, који се у својим радњама мерама служе, морају што пре, и најдаље до 1 маја 1883 год. набавити о у својој радњи заведени мере са...“

Да би по могућству своје могао помоћи свима, који са новим мерама и њиховим односима ка старим и обратно нису довољно или и никак познати, наумам сам да прештампам моју књигу „Предавање о новим мерама“, у којој ћу нешто од старог изменити, а нешто од новог додати.

Цена књига ова изнеће, од прилике, 6—7 штампаних табана, обичне осмине, а садржина ће јој бити ова:

- I. Метарске мере.
II. Рачунање с десетним бројевима.
III. Претварање између старих и нових мера.
IV. Претварање старе новчане вредности у нову динарску.
V. Новци (српски и страни).
Цена је овој књизи 50 пара динарских.

Огласи

НА ДАН 8. НОВЕМБРА ове године о Светом Аранђелу. — Мојој слави не примам честитања. 18. Октобра 1882. г. Ниш.

Љуб. П. Младеновић
Александринци.

4 СОБЕ, КУЈНА И ПРЕДСОБЈЕ шуна за дрва у авији пијућа вода, издаје се од 1 Новембра под кирију. Железничка улица бр. 15.

У КУЋИ ПОЛКОВНИКА ДР. Жабарца издаје се удобан квартал под кирију од долазећег Митрова дана. бр. 184, 2—3.

Част ми је свима мојим пријатељима као и поштом. грађанству до знања ставити, да сам овде у Београду у кући поч. Николе Миленковића ћурчије на терацијама отворио дуванџијску радњу коју сам са свим сортама доброг дувана снабдео.
Препоручујући моју радњу, трудите се да као стручњак штов. потрошачима са добрим и укусним дуваном, а са умереном ценом на услузи будем.
Молећи за многобројну посету, препоручујем се
С поштовањем
Јусуф Х. Асановић Ничијија
ДУВАНѢИЈА „РОД СУЛТАНА“
на терацијама.
Бр. 1—5

ЖИВОЈИН С. ВЕЛИЧКОВИЋ
ЈАВНИ ПРАВОСТАВЉЕНИК ЗА ОКР. ПРИРОЧЕКИ
нуди своје услуге онима, који су нужни правничке помоћи на суду.
Примам се да будем домаћи посетилац у каквој солидној кући у Београду. Упитати ваља потписатог.
Јован Ивакишевић
СВРШЕНИ ПРЕПАРАНД.
хиланд. ул. бр. 1.
Број 189.

ПОЧЕМ САМ ЈА ДОЛЕ ПОДПИСАНИ МОЈ ФИЛИАЛ ДУВАНѢИЈСКЕ РАДЊЕ у Нишу продао г. Новаку Јовановићу дуванџију у Нишу.
Ја сам истоме Новаку и версију појединих мојих муштерија продао да он у место мене наплати, зато позивам учтиво све моје муштерије коима дугују у Нишу и којима се Новак обрати са тражењем даму као пуномоћнику моме плати, иначе ћу у противном случају судским путем од истих тражити и наплатити.
Београд.
29/10 1882.
С поштовањем
Д. С. Марковић.
дуванџија из Београда.
Број 190. 1—3.

је сав српски народ; и зато напија здравцу српском народу. Ова је здравца примљена одушевљено. Риста Тешћ из Крагујевца у својој здравци напомену је ове делове српског народа, који још нису сретни да у овакој братској заједници учествују, желећи да и они што пре приме учешће у нашој заједници. Петар Вуковић из Шапца, стари вођ добровољаца напико је здравцу Скупу у народном духу и узречицама, која је живу пажњу изазвала и весело расположење по дружини распрострла. Поп Павле Радивојевић напико је у име свештенства Краљу и његовом дому. Свет. Карапешки напико је рускоме цару и народу. Гости се одазивају са руском и српском химном. Јов. Бошковић наздравља митрополиту Михаилу као будућем патријарху; — а по други пут остварењу идеје да се што скорије подигне српски универзитет у Београду и да се оснује „Академија знаности и уметности“. Панта Срећковић домаћој индустрији. Мил. Спасић српским ратарима, Лаза Ностић савезу балканских држава. — и т. д. итд.
У 2 часа по поноћи диже се по други пут г. Јов. Ристић. Он

благодари свима а нарочито гостима из унутрашности на лепом одзиву што су се из најудаљенијих крајева одазивали на позив управе дружинске, те својим присуством доказали издржљивост и животну снагу народно либералне странке, и завршује: „Светан вам пут браћо да Богда се скоро опет састали“.
Кад се отневало „многаја лета“, г. Ристић уз бурно „Живео“ опрости се с гостима и остави праћен многим пријатељима и поштоваоцима својим дворану.
Око г. А. Василевића искупио се нарочито млади нараштај који још беше заостао, и ту се још дуго уз здравце и песме, — као што у шали рече г. Василевић, — без Нон-тралног Одбора продужило весеље. Но и доцније кад се и управни одбор удалио, заостао беше још доста гостију, и тек овда се развило, кад се почеше указивати први зраци..... трећег деветнаестог Октобра.

НАЈНОВИЈА НАКЛАДА
КЊИЖАРЕ БРАЋЕ ЈОАНОВИЋА У ПАНЧЕВУ.
ПРИПОВИЈЕСТИ
СТЕПАНА МИТРОВА ЉУБИШЕ. Са сликом ишчевоком. Ова је књига баш сада изашла, о њој вели један зватан књижевник: „Ове оригиналне приче вавредно су занимљиве. Све су црпене из душе народа, у њима се огледа народно мишљење и осећање. Слике су управ типови, језик жив, кратак и карактеристичан. Љубишине су приче епохалне, јер су оне не само богат извор за наш народни језик, него ће се користити и они, који се баве културном историјом.“... Цена фор. 1.20 или 2 динара 70 пара (26 табак 8^о).

Table with 3 columns and 6 rows listing books for sale. Columns include author/subject, price, and publisher details. Books listed include 'Светислав и Милеа', 'Цар Душан', 'Горскн Внјенац', 'Јадвига', 'Житије', 'Четири кћери', 'Приповетке', 'Алфонса Додета', 'Свети Сава', 'Дела Доситијева', 'Љутица Богдан', 'Циганин', 'Житије', 'Живот', 'Житије Христово'.

ДОН НИХОТЕ ОД МАНЧЕ ПРИПОВЕТКА МИГЕЛА СЕРВАНТЕСА САВЕДРЕ. Још је Доситије желео, да се овај дивни роман на српски преведе. Не само младеж, но и одрасли ваћи ће у њему пуно уживања. Ово издање украшено је многим сликама — 90 нов. или 2 динара.

ФОТОГРАФИЈА
Јављам поштованој публици да сам овде у Београду отворно фотографски Ателије у коме ћу тамо извршавати сликање у разним величинама и са умереном ценом задовољити сваког посетиоца.
Ателије постоји до куће г. Карастојановића, кваз Михајлова улица.
С поштовањем
В. Даниловић
2—3 фотограф из Темишвара.

И ОВЕ ГОДИНЕ НЕЋУ МОЋИ да славим Св. Аранђела Михаилу.
Крагујевац.
Сима Живковић.

ПРОДАЈЕМ КОБИЛУ ДОБРЕ расе од 4 год. и 5 месеци 15 3/4 шака, каруце, санке, и проста кола 2 пара амова.
Никола Радојковић.

АЈВАРА ФРИШ-ког као и остали еспап са најумеренијом ценом продајем тако даће п. муштерија подпуно бити задовољна са еспапом у мојој бакалској трговини у Београду.
Б. А. Борисављевић.
3—3 спрам Коларчетове пивнице

Милој вашој братаници ЉУБИЦИ
Даваћемо годишњи парастос 30 т. м. у палилулској цркви у 9 часа пре подне.
Молимо пријатеље и познанике, да нам изволе доћи на ову жалосну успомену.
У Београду 22 Окт. 1882
Владислав и Милица Вуковић.
1—3

ЈЕДАН ЂАК, КОЈИ СЛУША трећу годину философије на великој школи, тражи кондиције за гимназију и реалку. Пријавити се треба у редакцији овога листа.